

Як того вимагає час

Сьогодні відзначає свій 10-річний ювілей Центральний державний електронний архів України (ЦДЕА України), покликаний поповнювати Національний архівний фонд електронними документами й інформаційними ресурсами.

ЦДЕА України за цей час визначив основні шляхи та методи формування архівних фондів та електронних колекцій, яким немає аналогів в Україні. Спираючись на зарубіжні взірці, ЦДЕА України сформував власний підхід до організації зберігання електронної документації.

Тут впроваджено понад 50 науково-методичних розробок із питань архівного зберігання електронних документів та електронних інформаційних ресурсів, 17 з яких мають галузевий характер. Найважливіший результат цієї роботи — участь працівників ЦДЕА у підготовці Державною архівною службою України проектів одинадцяти нормативно-правових актів у сфері технічного регулювання роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання, десять з яких затверджено наказом Міністерства юстиції України від 11.11.2014 р. № 1886/5 та зареєстровано у Мін'юсті. Роботу над одинадцятим проектом щодо приймання-передавання електронних документів до державних архівів, архівних відділів райдержадміністрацій та міських рад планується невдовзі завершити.

Уперше в архівній практиці України електронний архів наприкінці 2009 року розпочав у межах ініціативного документування відбір, проведення експертизи цінності та створення тематичних колекцій веб-ресурсів. На зберіганні перебуває 149 одиниць архівних копій веб-сайтів у складі 11 тематичних архівних колекцій, присвячених президентським, парламентським та місцевим виборам в Україні 2010—2014 рр., Чорнобильській катастрофі, Євро-2012, спадщині Т. Шевченка, культурній спадщині України у світі, Перемозі над нацизмом у Європі, Революції Гідності 2013—2014 рр. тощо.

Актуальний напрям діяльності архіву — прийом на зберігання електронних інформаційних ресурсів загальнодержавного та місцевого значення у формі баз даних і веб-сайтів державних органів, установ, підприємств, організацій, які перебувають у стані реорганізації та ліквідації.

Архів співпрацює з широким колом діячів науки, освіти, культури, громадських діячів щодо передачі на зберігання їхніх власних документів (листування електронною поштою, електронні рукописи, сторінки в електронних довідниках та в соцмережах, фото-, аудіо- та відеодокументи).

Найближчим часом планується завершити створення формату уніфікованого інформаційного об'єкта, призначеного для обміну електронними документами між установами та передавання їх на архівне зберігання, у розробленні якого працівники ЦДЕА України беруть участь за дорученням Укрдержархіву та на запрошення Державного агентства з питань електронного урядування України. Після проведення цього пілотного проекту щодо приймання-передавання електронних документів від

Секретаріату Кабінету Міністрів України до ЦДАВО України та передавання їх на зберігання до ЦДЕА України державні архіви отримують змогу передавати на зберігання електронні документи та забезпечити постійний віддалений авторизований доступ до цих документів.

У планах — поповнення архіву новими формами документів, як-от сторінки соціальних мереж (Social Network), блоги (Live Journal), вікіпроекти (Wikipedia), що відіграють важливу соціально-культурну і політичну роль у житті сучасного суспільства.

Серед пріоритетних планів ЦДЕА України — побудова централізованого сховища даних електронного (цифрового) фонду користування документами Національного архівного фонду. Віримо, що потенціал ЦДЕА України застосовуватиметься державою у повному обсязі, для чого у складі архіву буде побудовано сучасний захищений датацентр. Це — наша перспектива.

Підсумовуючи діяльність архіву за десять літ, слід сказати, що за цей час архів змінився, іншим став і зміст роботи, відбулося становлення кадрового потенціалу. Звісно, ще не все вдається зробити так, як хотілося б. Але ми прагнемо, щоб результати нашої роботи відповідали вимогам часу.

Юрій Ковтанюк, директор архіву.